

JĘZYK OJCZYSTY

Za kilka dni, dokładne 21 lutego 2021 roku, przypada Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego.

Czy język ojczysty jest nam potrzebny?

Zdaniem waszego kolegi, Janka K., jak najbardziej. Oto co twierdzi:
„Język ojczysty to bezcenne dobro każdego narodu. Wyraża się w nim jego zbiorowa pamięć, tradycja, historia i kultura. Język jednoczy naród, pozwala budować jego moralną siłę i trwać mimo zmiennych kolei losu. Jako synteza wartości narodowych stanowi podstawę tożsamości narodu”.

Janek K.

Trudno nie zgodzić się ze słowami Janka /nawiasem mówiąc zaskakująco mądrymi/. Język ojczysty, który jest pierwszym językiem słyszalnym w otoczeniu przez dziecko **/Język ojczysty – Wikipedia, wolna encyklopedia/**, stanowi element tożsamości narodowej.

To właśnie posiadanie m. in. własnego języka powoduje, że jesteśmy osobnym narodem, który w warunkach społeczności globalnej rozumianej nie jako federacja państw, ale jako jedno państwo, jeden rząd i jedno społeczeństwo multikulturowe nie miałby racji bytu.

Znaczenie mowy ojczystej doskonale rozumieli nasi przodkowie w okresie rozbiorów przeciwstawiając się **germanizacji**

Germanizacja (także niemczenie) – proces przyswajania języka lub kultury niemieckiej przez jednostki i grupy społeczne funkcjonujące wcześniej w ramach innych kultur. Germanizacja może zachodzić zarówno w wyniku mniej lub bardziej wyraźnego przymusu (np. administracyjnego, edukacyjnego), jak i mieć charakter względnie dobrowolny, tzn. nie wiązać się z żadną bezpośrednią presją.

Często rozumiana obecnie jako proces wynarodowienia, poprzez nakłanianie lub przymuszanie ludności rdzennej określonego terenu do przyswojenia języka niemieckiego oraz kultury niemieckiej, a także proces rozprzestrzeniania się języka, kultury i ludności poprzez asymilację lub adaptację obcojęzycznych słów do języka niemieckiego.

Germanizacja - Wikipedia, wolna encyklopedia i rusyfikacji.

Od końca XVIII wieku władze rosyjskie (analogicznie jak władze wielu ówczesnych europejskich państw), rozpoczęły proces wynarodowiania mniejszości narodowych zamieszkujących Imperium Rosyjskie, wykorzystując do tego celu różne formy przymusu administracyjnego oraz system oświaty. Rusyfikacja była nasiloną szczególnie na obszarach, zamieszkałych przez narody, które uznawane były za potencjalnie buntownicze, lub dążące do oderwania się od Rosji.

W celu rusyfikacji narodu poddawanego temu procesowi, ograniczano (lub wręcz uniemożliwiano) naukę w języku ojczystym, a także wprowadzano obowiązek załatwiania spraw urzędowych wyłącznie w języku rosyjskim. Ponadto częste było przesiedlanie osób uznawanych za zagrożenie dla władzy na obszary etniczne rosyjskie lub na Syberię, przy jednoczesnym propagowaniu rosyjskiego osadnictwa na danym obszarze.

Na ziemiach Królestwa Polskiego samowola wielkiego księcia Konstantego oraz łamanie Konstytucji Królestwa Polskiego przyczyniły się do powstawania tajnych związków, a potem do wybuchu powstania listopadowego (1830-1831).

Gwałtowne zaostrzenie rusyfikacji nastąpiło po upadku wcześniej wspomnianego powstania co doprowadziło do zniesienia konstytucji z 1815 roku, która zapewniała Królestwu Polskiemu odrębność państwową. W 1833 roku wprowadzono stan wojenny. W 1841 wprowadzono rosyjski system monetarny.

Ponowne zaostrzenie rusyfikacji nastąpiło po upadku powstania styczniowego: wprowadzono ciągły stan wojenny, zrusyfikowano administrację i szkolnictwo, zlikwidowano Kościół unicki, wysiedlano i wywłaszczano Polaków.

Bardziej radykalne metody rusyfikacyjne zastosowano na ziemiach I Rzeczypospolitej zajętych przez Imperium Rosyjskie podczas rozbiorów i wcielonych bezpośrednio do państwa rosyjskiego. Zamknięto Uniwersytet Wileński i Liceum Krzemienieckie, jako karę za udział jej studentów i uczonych w powstaniu listopadowym. Ukazem cara Mikołaja I w latach 1832–1834 z terenów Wołynia i Podola zostało wysiedlonych w głąb Rosji kilkanaście tysięcy polskich rodzin.

Rusyfikacja - Wikipedia, wolna encyklopedia

Zaborcy doskonale wiedzieli, że likwidacja kultury polskiej, w tym języka to śmierć dla narodu polskiego. Pytanie zadane więc na początku: **Czy język ojczysty jest nam potrzebny?** należy traktować jako pytanie retoryczne.

Na koniec zadanie dla Was. Pochwała za refleks i podanie poprawnej definicji pojęcia „pytanie retoryczne.”

Pochwałę otrzyma osoba, która jako pierwsza poda definicję.

Wojciech Karaszewski